

Nr 93

Av herr **Weiland** och herr **Andersson, Axel**, om utredning angående lantbruksnämndernas avskaffande m. m.

När den nya lantbruksorganisationen kom till enligt beslut av 1947 års riksdag förutsattes en arbetsfördelning som innebar att lantbruksnämnderna skulle handha den yttre och den inre rationaliseringen, medan hushållningssällskapen skulle svara för driftsrationaliseringen. Samtidigt förutsattes att lantbruksnämnderna skulle biträdas av fastighetsbildningsmyndigheterna både när det gällde utarbetande av planer och vid dessa planers genomförande genom lantmäteriförrättningar.

Redan vid starten för denna arbetsfördelning uttalades betänkligheter för att svårigheter skulle uppstå när det gällde gränsdragningen mellan respektive organs arbetsuppgifter. Tillkomsten av lantbruksnämnderna bedömdes som otillräckligt motiverad och som medförande risk för dubbelarbete. Erfarenheterna under den tid som lantbruksnämnderna varit i verksamhet har i stort sett bekräftat dessa farhågor.

Lantbruksnämndernas arbete för den yttre rationaliseringen har fått betydligt mindre omfattning än man från början tänkt sig. Så har t. ex. regionala planer, genom vilka lantbruksnämnderna skulle påverka utvecklingen inom större områden, endast i få fall kunnat utarbetas, och detta arbete har numera fått skrinläggas. Oklara avgränsningar mellan lantbruksnämndernas och andra myndigheters arbets- och kompetensområden beträffande den yttre rationaliseringen har vållat en hel del krångel och extraarbete. Både JO och riksdagens revisorer har haft sitt intresse inriktat på denna sak, som också från olika håll i landet väckt irritation och misstroende. Det rationella tillvägagångssättet torde därför vara att överföra lantbruksnämndernas arbete för den yttre rationaliseringen på de fastighetsbildande myndigheterna, som ju redan nu har hand om en väsentlig del av de uppgifter som ingår i denna.

Den upplysnings- och rådgivningsverksamhet som bedrivs under namnen driftsrationaliseringen och den inre rationaliseringen kan med fördel koncentreras till hushållningssällskapen i stället för att som nu fördelas mellan dessa och lantbruksnämnderna. I direktiven till den utredning rörande upplysnings- och rådgivningsverksamheten på jordbrukets område som tillsattes den 21 september 1956 konstateras också:

Det torde därför bli nödvändigt att närmare granska och pröva den nuvarande gränsdragningen mellan hushållningssällskapens och lantbruks-

nämndernas arbetsuppgifter på området samt att utreda, huruvida kostnadsbesparande åtgärder kan vidtagas i anslutning därtill.

Den effektivaste kostnadsbesparande åtgärden torde vara ett avskaffande av lantbruksnämnderna. Därmed skulle också vissa möjligheter skapas till upprustning av hushållningssällskapens resurser.

I en rad motioner under åren har väckts förslag syftande till en klarare arbetsfördelning inom jordbrukets rationaliseringsverksamhet. Så hemställdes t. ex. år 1953 i de två likalydande motionerna I: 336 av herr Boman m. fl. och II: 414 av herr Jacobsson i Igelsbo m. fl. om "en översyn rörande arbetsfördelningen mellan de myndigheter som handlägga ärenden rörande jordbrukets rationalisering".

Vid sin behandling av de nämnda motionerna förutsatte jordbruksutskottet (utlåtande nr 25) att jordbruksrationaliseringsutredningen kommer att till närmare prövning uppta det i motionerna berörda spörsmålet. Enligt uppgift har emellertid inte denna utredning för avsikt att behandla frågan. Vi finner det därför vara motiverat att handläggningen av ärenden rörande jordbrukets rationalisering på lämpligt sätt blir föremål för utredning, syftande till lantbruksnämndernas avskaffande. Detta kan förslagsvis ske genom att direktiven för den tillsatta utredningen rörande upplysnings- och rådgivningsverksamheten på jordbrukets område utvidgas.

Med stöd av det som ovan anförts hemställer vi därför,

att riksdagen måtte besluta att i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla att handläggningen av ärenden rörande jordbrukets rationalisering blir föremål för utredning syftande till lantbruksnämndernas avskaffande och överförande av deras uppgifter till andra nu befintliga organ.

Stockholm den 23 januari 1957

Hj. Weiland

Axel Andersson